

Merkittäviä pelaajia eri vuosikymmeniltä

Pöytätennis oli 1920–30-luvuilla suosittu urheilumuoto erityisesti suomenruotsalaisten keskuudessa. Lisäksi monet Suomen huippupelaajista olivat taustaltaan juutalaisia. Suomenkieliset yliopisto-opiskelijat innostuivat pöytätenniksestä kilpailulajina 1930-luvulla. Koulutus- ja ammattitaustaltaan merkittävä osa pelaajista asettui keskiluokkaa ylemmäksi. Kilpapelaaajien ammatteja olivat esimerkiksi: myyntijohtaja, varatuomari, filosofian maisteri, varatoimitusjohtaja, toimitusjohtaja, metsäteknikko, ekonomi, konttoripäällikkö, diplomiekonomi ja tavaratalonjohtaja. Tyypillistä ensimmäisten vuosikymmenten pöytätennispelaajille oli heidän monipuolisuutensa. He harrastivat useita eri palloilulajeja. Useimmat olivat pelanneet tennistä. Silti he sitoutuivat laaja-alaisesti pöytätennikseen. Oman peliuran ohella heillä riitti tarmoa osallistua valmennukseen ja oman seuran sekä liiton yleiseen toimintaan.¹

1930–40-luvut: Rolf Biese, Åke Grönholm ja Doris Lindblad

Monipuolisesti suomalaista pöytätennistä edisti 1930-luvulta lähtien Marudds Idrottskamraterin (MIK) Rolf Biese. Liiton puheenjohtajana Biese toimi kahdesti. Vuosina 1949-50 hän päätoimitti Smash-lehteä. Pelaajana hän voitti yhteensä kymmenen Suomen mestaruutta. Kaksinpelin paras hän oli 1945. MM-kisoissa Rolf Biese pelasi kerran ja johti joukkuetta kahdesti. Biese oli perustamassa liiton ohella myös Suomen Pöytätenniksen Tukea. Hän rakensi omien suhteidensa ansiosta hyvät pöytätennisyhteydet Ruotsiin. Pelissään Biese hyökkäsi paljon, mikä tuohon aikaan ei ollut kovin yleistä.²

Helsinkiläisen BK:n Åke Grönholm oli 1930-luvun lopulta lähtien Bieseäkin etevämpi, paras miespelaaja, joka voitti useita Suomen mestaruuksia. Grönholm aloitti pelaamisen 16-vuotiaana. Läpimurtoon meni kolme vuotta. Grönholm juhli lajin ensimmäistä kaksinpelin Suomen mestaruutta 1938. Seuraavana vuonna hän voitti kaksin- ja nelinpelin. Pöytätennisliitto määritteli toukokuussa 1939 A-luokkaan 32 pelaajaa. Ranginlistassa ensimmäiseksi nostettiin Åke Grönholm ja toiseksi Rolf Biese. Sodan jälkeen Grönholm vei kaksinpelin SM-kultaa 1946. Seuraavana vuonna

¹ Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1297–1335.

² Krogerus 1948, 35–36; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1299; Esko Heikkisen tiedonanto.

nähtiin yksipuolista näytöstä, kun hän voitti mestaruudet kaksin-, nelin- ja sekanelinpelissä. Grönholmin vahvuutena oli erinomainen alakierrepuolustuspelejä.³

Naispöytätenniksen ensimmäiseksi ykköspelaajaksi on perusteltua nostaa helsinkiläinen Doris Lindblad, joka voitti urallaan viisitoista Suomen mestaruutta. Peliuransa hän aloitti 1938. Kaksinpelin paras hän oli vuosina 1949 ja 1951–53. MM-kisoissa hän oli kahdesti. Maaotteluedustuksia kertyi 18. Lindblad kantoi vastuuta naispöytätenniksestä myös liiton luottamushallinnossa.⁴

1950-luku: Kalevi Lehtonen, Sylvi Munkberg ja Marcus Gumpler

Nopea pöytätennis veti puoleensa muissa palloilulajeissa pärjänneitä lahjakkuuksia. Kalevi Lehtonen aloitti pöytätenniksen 1952 harjoittelemalla eduskunnan harjoitussalissa. Lehtonen oli tuolloin 15-vuotias. Jo kahden vuoden kuluttua hän voitti maaottelussa ruotsalaisen MM-hopeamitalistin Tage Flisbergin. Lehtonen työskenteli 1950-luvulla kirjapainossa ja harjoitteli yleensä kaksi kertaa viikossa. Kesällä hän pelasi pesäpalloa ja maahockeyä. Uran yksi kohdista oli 1958 SM-kisat, joissa Lehtonen voitti kaksin-, nelin- ja sekanelinpelin mestaruudet. Ennestään hänellä oli neljä mestaruutta. Seuraavana vuonna Lehtonen teki Sylvi Munkbergin kanssa pöytätennishistoriaa, kun he ensimmäisinä suomalaisina ottivat PM-kultaa Helsingissä sekanelinpelissä.⁵

Sylvi Munkberg oli aloittanut pöytätenniksen 1954 työpaikassaan Arabiassa. Hän harjoitteli Lehtosen tavoin yleensä kaksi kertaa viikossa, jolloin keskityttiin erityisesti pelin heikompiin osaluoksiin. Vuoden 1960 SM-kisoissa vasenkätinen Munkberg saavutti SM-kultaa kaksin-, nelin- ja sekanelinpelissä.⁶

Turun Makkabessa pelasi 1930-luvulta lähtien useita kyvykkäitä pöytätennispelaajia. 1950-luvulla nuoremman polven pelaajista parhaimmiksi osoittautuivat Gumplerin serkukset Daniel ja Marcus.

³ Uma SPTLa, kirjeistö, liiton ranginlistaus 5/1939; Krogerus 1948, 33–34; Pöytätennis 2/1961.

⁴ Pöytätennis 2/1961; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1315.

⁵ Pöytätennis 1-2/1958, 4/1959, 4/1961; Esko Heikkisen kok. Tennis ja Pöytätennis 4/1959.

⁶ Pöytätennis 4/1959, 1/1960, 4/1961; Esko Heikkisen tiedonanto.

Nuorempi Marcus Gumpler pelasi useissa Makkabi-järjestön arvokisoissa ja maajoukkuepelaajana PM- ja MM-kisoissa 1950-luvulla. Pelaamisen lisäksi hän kantoi seurassaan monipuolisesti vastuuta toimien myös puheenjohtajana. Uransa Marcus Gumpler aloitti 10-vuotiaana äitiään vastaan kodin ruokapöytä pelialustana. Serkkupoika Danielin ohjeiden jälkeen hän uskaltautui ensimmäiseen viralliseen peliinsä 1948. Marcus Gumplerin erikoisuutensa oli omintakeinen sivukierteinen rystylyönti. Juniori-ikäiset Esa Ellonen ja Marcus Gumpler kohtasivat 1952 SM-kisoissa sekä miesten kaksinpelin että junioreiden loppuottelussa. Ellonen voitti miehet ja Gumpler juniorit.⁷

1960-luku: Tapio Penttilä, Liisa Järvenpää, Pentti Tuominen, Max Laine ja Pentti Kunnas

Runar Montell arvioi 1960-luvun suomalaisen pelaajan kehittyneen teknillisiltä taidoiltaan ”melkoisesti”. Suurin puute heillä oli kansainvälisten kilpailujen antama kokemus. Niiden vähyys liittyi Pöytätennisliiton taloudellisiin vaikeuksiin. Liitto ei kyennyt tukemaan riittävästi pelaajiensa ulkomaanmatkoja. Pelaajat joutuivat useimmiten maksamaan matkansa itse. Toisin oli länsinaapurissa, jonka pelaajat osallistuivat vuosittain lukuisiin kansainvälisiin kilpailuihin.⁸ Siinä oli suurin syy, miksi ruotsalaiset menestyivät arvokisoissa mutta suomalaiset eivät. Parhaaseen saavutukseen suomalaismiehet ylsivät 1969 Münchenissä, kun Penttilä, Laine, Juha Hämäläinen ja Seppo Elsinen päätyivät 46 maan joukossa 21. sijalle.⁹

Turkulainen Tapio Penttilä oli ensimmäisiä Suomen huippupelaajia, joka erikoistui hyökkäyspeliin. Parhaimmillaan hänellä oli malttia juoksuttaa vastustajaa stoppareilla ja spinneillä, kunnes pallo nousi lyötäväksi. Kaksinpelin Suomen mestaruuden hän voitti 1960-luvulla viidesti. Penttilä oli mukana useissa arvokisoissa. Monen muun huippupelaajan tavoin hänkin otti vastuuta valmentamalla nuorten maajoukkue-ehdokkaita ja osallistumalla Pöytätennisliiton toimintaan luottamushenkilönä. Penttilä oli kahden lajin palvelija, sillä hän pelasi myös jalkapalloa pääsarjatasolla.¹⁰

⁷ Krogerus 1948, 38; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1303; Esko Heikkisen kok. Tennis- ja Pöytätennis 2/1959; Esko Heikkisen tiedonanto.

⁸ Montell 1963, 5–6.

⁹ Pöytätennis 2/1969.

¹⁰ Pöytätennis 2/1966; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973,1324; Esko Heikkisen tiedonanto.

Naispelaajista yksi menestyneimmistä on Wegaa koko uransa edustanut Liisa Järvenpää, joka voitti kymmenen SM-kultaa kaksinpeleissä 1960–70-luvuilla. Järvenpää tuli tunnetuksi vahvana yleispelaajana, joka osasi muuttaa pelityyliään vastustajan mukaan. Voittoa tuli tiukoilla alakierteillä ja topspinneillä. Liisa Järvenpää edusti Suomea useissa arvokisoissa. Eriskummallisissa oloissa hän pelasi 1969 MM-kisoissa Münchenissä, jossa palloa lyötiin hataran pressukatolla, mikä ei estänyt lumihiihtäjäiden leijailamista ympäri salia. Järvenpäälle pöytätennis merkitsi paljon. Vuonna 1973 hän arvioi tätä merkitystä: ”Pöytätenniksestä muodostuu elämäntapa sen jälkeen, kun siihen on perehtynyt, ja sitä on sen vuoksi vaikea enää jättää. Peli on näennäisestä helppoudestaan huolimatta vaikea, mutta se viehättää silti herkkyytensä ja monivivahteisuutensa vuoksi.” Suomen pöytätenniksen suurimmaksi ongelmaksi Järvenpää nimesi valmentajien ja ohjaajien puutteen. Sitoutumista lajia kohtaan Järvenpää osoitti suorittamalla valmentajatutkinnon ja toimimalla 1980-luvulta saakka liiton valmentajana.¹¹

Pentti Tuominen pysyi Suomen pöytätennishuipulla pitkään. Peliura alkoi 1949. Maajoukkueeseen hän nousi 1951 edustaen Suomea 50 kertaa. Vuonna 1970 hän voitti Itämeren mestaruuden kukistaessaan ruotsalaisen huippupelaajan Bo Perssonin. Nelinpelissä hän voitti kahdeksan Suomen mestaruutta. Tuominen tunnettiin pelaajana, jonka tapoihin ei kuulunut antaa periksi. Hän hallitsi mainiosti puolustuspelaamisen alakierteisellä lyönnillään. Suomalaista pöytätennistä hän palveli seurassaan, valmentajana, joukkueenjohtajana ja pöytätennisliiton hallituksessa. Pöytätennis ei ollut hänelle pelkkä harrastus vaan elämään kuulunut välttämättömyys. Tuominen elämä ja arvokas työ suomalaisen pöytätenniksen hyväksi päättyi ennen aikojaan. Pentti Tuominen kuoli vakavan sairauden uuvuttamana 1972. Monipuolinen ja pidetty ”Pätkä” oli myös ensimmäisiä suomalaisia lajin välinekauppiaita.¹²

Max Laineen pöytätennisura kesti yli 20 vuotta. Hän aloitti kilpailemisen 1950. B-luokan mestaruuden hän voitti 1953, mutta miesten kaksinpelin mestaruus jäi pitkään haaveeksi. Parempaa menestystä haettiin kovalla harjoittelulla, jonka ajankohta oli toissijainen. Stadionin salin ollessa aina täynnä, kolmikko Laine, Pentti Tuominen ja Esa Valasti alkoi harjoitella aamukuudelta kahden tunnin ajan. Ainoan kaksinpelin SM-kultansa Max Laine voitti vasta 1972. Matti Kolppanen kuvasi Pöytätennis-lehdessä kokeneen pelaajan tunnelmia: ”Nyt sen oli

¹¹ Löfberg 1973, 1290; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1306–1307.

¹² Pöytätennis 3/1970, 3/1972, 1/1993; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1331–1332; Esko Heikkisen tiedonanto.

tapahduttava ja kun jämerän miehen silmään nousee kyynel, tietää jokainen, että silloin on saavutettu jotain, joka jo oli muodostumassa utopiaksi.” Max Laine edusti Suomea useissa arvokisoissa. Hän kukisti urallaan merkittäviä kansainvälisiä huippupelaajia, kuten Englannin Chester Barnesin. Laine on Pentti Tuomisen ja Tapio Penttilän tavoin valmentanut maajoukkuepelaajia.¹³

1950-luvun lopulta lähtien lajin huipulle miespelaajaksi kehittyi Wegan kasvatti Pentti Kunnas, joka innostui lajista 11-vuotiaana. Miesten ensimmäisen Suomen mestaruuden hän voitti 1960 vain 16-vuotiaana, jolloin hän osallistui myös juniorisarjaan ja nelinpeliin pelaten SM-kisojen toisena pelipäivänä peräti 31 erää. Menestyksen takana oli lahjakkuutta ja kovaa harjoittelua kuudesti viikossa. Lisäksi Kunnas harrasti kesäisin muita pallopelejä, lenkkeili ja voimisteli. Helsingin PM-kisoissa 1967 hän ylsi loppuotteluun häviten sen ruotsalaiselle huippupelaajalle Bo Perssonille. ”Milli” Kunnas on ollut tärkeä pisteiden kerääjä EM- ja MM-kisoissa sekä lukuisissa maaotteluissa. Intensiivinen harjoittelu päättyi 1967. Kunnaksen mielestä pöytätenniksen arvostus Suomessa jäi aivan liian vähäiseksi.¹⁴

1970-luku: Martti Autio, Seppo Elsinen ja Monica Portin (o.s. Grefberg)

1970-luvulla alkoi olla yhä enemmän pelaajia, jotka olivat harrastaneet pöytätennistä nappulaiästä lähtien. Meilahden kirkolla Dan Hedman veti pöytätenniskerhoa, johon syksystä 1964 alkaen osallistui Martti Autio. Pöytiä oli yksi ja pelaajia kymmenen. Voittaja sai jatkaa. Tositreenit alkoivat 1970 Ruskeasuon avautuessa pöytätennikselle. Oheislajina ”Maralla” olivat kori-, käsi- ja jalkapallo sekä karate. Kymmenen vuoden kuluttua pöytätenniksen aloittamisesta Martti oli miesten kaksinpelin Suomen mestari. Toistamiseen hän voitti tittelin 1979. Eniten Martti Autio arvosti vuoden 1977 MM-kisojen joukkuepelejänsä, joista tuli vain yksi tappio. Hyvältä maistuivat vuosikymmenten jälkeenkin kahdeksan nelinpelin SM-kultaa neljän eri pelaajan kanssa. Maajoukkueessa hyviksi valmentajiksi Autio arvioi Tapio Penttilän ja Juha Hämäläisen. Pöytätennistä Martti on palvellut liitossa veteraanien ensimmäisten virallisten MM-kisojen

¹³ Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1313; Pöytätennis 1/1972, 3/1987; Esko Heikkisen tiedonanto.

¹⁴ Pöytätennis 1/1960; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1312.

projektipäällikkönä 1984, koulutus- ja valmennuspäällikkönä sekä maajoukkuevalmentajana. Lisäksi hän on toiminut parapelaajien valmennuksessa.¹⁵

Vuodesta 1969 BK:ta edustanut Seppo Elsinen oli aloittanut pöytätenniksen Tehtaanpuiston salissa Helsingissä 1950-luvun puolivälissä. Suomen ranking-ykköseksi hän nousi 1973, jolloin hän voitti kaksinpelin Suomen mestaruuden historiallisesti erääkään menemättä. Hänet tunnettiin värikkäänä ja temperamenttisena allround-pelaajana, joka löi terävästi ja vaihteli alakierrepuolustuksensa kierrettä taitavasti. Maajoukkueeseen hänet valittiin ensimmäisen kerran 1967, minkä jälkeen kokemusta kertyi MM- ja EM-kisoista. Miesten kaksinpelin SM-kullan hän voitti 1970-luvun alkupuolella kolmesti.¹⁶

Monica Portin (o.s. Grefberg) aloitti pöytätennisuransa 1960-luvun loppupuolella yhdessä kaksi vuotta nuoremman pikkusiskonsa Sonjan kanssa. Pelipaikka oli Espoo Kilon AGA, jossa perhe asui valmentajaisä Torkelin työsuhdeasunnossa. Vasta viisivuotias pikkusisko oli aluksi jäljessä, mutta ajoi myöhemmin Monicasta ohi. Molemmat tytöt, kuten myös perheen kolmas lapsi Putte (Pär), ovat vasenkätisiä. Monica voitti naisten kaksinpelin SM-kullan 1976–77. Kansainvälisillä pöydillä hän omistaa Suomen pöytätennishistorian kaikkien aikojen parhaan henkilökohtaisten luokkien MM-menestyksen, sillä 1983 hän oli länsisaksalaisen Andrea Gutknechtin kanssa naisten nelinpelissä sijoilla 9–16 Tokion maailmanmestaruuskilpailuissa. Uransa mieleenpainuvimpina asioina Monica pitää kahta matkaa Aasiaan. Pjongjangin MM-kisat oli erikoinen kokemus, kuten myös Suomen maajoukkueen matka Kiinaan 1978. Ulkomaalaisten vierailut olivat molemmissa maissa tuohon aikaan erittäin harvinaisia. Monican vahvuus oli kova kämmenlyönti. Uralle mahtui erikoisempikin meriitti, sillä vuoden 1980 EM-kisoissa lehdistö valitsi hänet epäviralliseksi ”Euroopan Miss Pöytätennikseksi”.

1980-luku: Eva Malmberg, Jukka Ikonen ja Mika Pyykkö

Bernin EM-kilpailuissa 1980 naisten joukkue otti kaikkien aikojen parhaan saavutuksensa siihen mennessä. Eva Malmberg, Sonja ja Monica Grefberg ylsivät 13. sijalle. Jarmo Jokinen, Jukka

¹⁵ Pöytätennis 3/2008.

¹⁶ Pöytätennis 1/1973; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1301; Esko Heikkisen tiedonanto

Ikonen, Martti Autio ja Stefan Söderberg toivat miesten joukkueelle 15. sijan. Samaan sijoitukseen Grefbergin sisarukset ja Eva Malmberg ylsivät myös 1981 MM-kisoissa, mikä sekin oli siihen mennessä pöytätennishistoriassamme kaikkien aikojen paras saavutus.¹⁷

Bernin vuoden 1980 EM-kisojen kovimmasta suomalaissuorituksesta vastasi kisojen nuorin pelaaja, vasta 13-vuotias karjalainen Eva Malmberg. Hän voitti karsintakierroksella pudonneille järjestetyn lohdutussarjan ottaen kuusi voittoa peräkkäin. Junioreiden EM-kisoissa 1980 Eva ja Sonja Grefberg kirjoittivat suomalaista pöytätennishistoriaa ottamalla alle 17-vuotiaiden nelinpelin mestaruuden. Alle 14-vuotiaiden kaksinpelissä hän sai 1981 EM-hopeaa, mikä on edelleen JEM-kilpailujen paras kaksinpelien suomalaissaavutus.

Pekka Myllö kuvasi värikkäästi Malmbergia: ”Västaräkkimäisellä tyttösellä on temperamenttia ja hentoiselta näyttävässä kädessä yllättävää nopeutta, jonka edessä lihaksikkaat äijänjukuratkin vaikuttavat paimenpojilta.” Euroopan arvolistalla Eva ylsi parhaimmillaan sijalle 23. Kaksinpelin Suomen mestaruuden hän voitti kolmasti peräkkäin 1980–82. Eva aloitti uransa 7-vuotiaana Karjaalla isänsä Cajn pelaamisen myötä. Eva muistelee edelleen lämmöllä hetkiä, jolloin peli kulki kuin unelma ja kaikki lyönnit napsahivat pöytään: ”Nykyään tunnetta sanotaan flow-tilaksi. Vielä tuolloin ei tuota termiä käytetty”.¹⁸

Tamperelaisen Jukka Ikosen pelit alkoivat Ahjolan pingiskerhossa 8-vuotiaana 1960-luvun puolivälin jälkeen. ”Ikoa” voidaan pitää Suomen kaikkien aikojen parhaana puolustuspelaajana. Iso kiitos menestyksestä lankeaa Torkel Grefbergille, joka ensimmäisenä ehdotti Jukalle markkinoille tulleita puolustuspelin erikoiskumeja 1970-luvun alkupuolella. Suomen tasolla Jukka jäi ”veli hopeaksi” ainakin kaksinpelin SM-pöydällä. Useimmiten voiton esteenä oli 1987 tapaturmaisesti kuollut Jarmo Jokinen. Kansainvälisissä peleissä Unkarin Gabor Gergely sai hallitsevana joukkuekisan maailmanmestarina tuta, kuinka hankalaa tamperelaisen kierrevaihtelu oli. Myös vasta 15-vuotias Jan-Ove Waldner oli Jukkaa vastaan voimaton. Jukka oli erittäin ovela pelaaja, jonka varsinainen bravuuri oli kovastakin yläkierteestä lyöty löysä alakierre. Sen päälle hän usein kiiruhti verkolle – lyömään vastustajan korkealle nousseesta stopparista. ”Ikon” ura kansallisella huipulla kesti 30 vuotta ja 20 vuoden maajoukkueura toi yli 200 maaottelua, minkä lisäksi hänellä

¹⁷ Pöytätennis 2/1980, 2/1981.

¹⁸ Pöytätennis 2/1980, 3/1980, 4/1980, 3/1981, 3/1982; Esko Heikkisen tiedonanto.

on mitaleja veteraanien EM- ja MM-kilpailuista. Kotimaan ohella hän pelasi sarjaotteluita myös Ruotsissa.

Mika Pyykkö aloitti pöytätenniksen 10-vuotiaana. Hänen tilillään on 15 Suomen mestaruutta, kuudet MM- ja EM-kilpailut. Italiassa hän pelasi ammattilaisena kolme kautta. Pyykkö sai liitolta peliluvan italialaiseen Ragusa-seuraan jo kaudelle 1986–87. Ammattilaisuus jatkui syksyllä 1988 Italian Cataniassa seurassa Catania Centro Universitario Sportivo. Liitto hyväksyi peliluvan äänestyksen jälkeen. Pyyköltä edellytettiin osallistumista valmentajan kanssa sovittaviin Eurooppaliigan otteluihin. Siirtyminen Italiaan mahdollisti parhaimmillaan kahdeksan harjoitusta viikossa. Pyykön peli nojautui hyvään kestävyyskuntoon ja Suomen oloissa tuohon aikaan poikkeukselliseen varmuuteen etenkin rystypuolelta. Uransa jälkeen hän toimi miesten maajoukkuevalmentajana.¹⁹

1990-luku: Pasi Valasti, Linus Eriksson, Katja Nieminen ja Anni Bölenius

Pasi Valastilla on muistikuva, että ainahan hän pyöri pöytätennishallilla isänsä Esa Valastin kanssa. Varsinaisen oman pelaamisensa Pasi aloitti 6–7-vuotiaana. TUL:n liittojuhlilla hän osallistui 10-vuotiaana ensimmäisiin kilpailuihinsa. Tapiolan Otson harjoituksissa Ruskeasuolla taidot karttuivat Pauli Makkosen toimiessa valmentajana. Uusi vaihe harjoitteluun tuli Esko Heikkisen alkaessa valmentaa 15-vuotiasta Valastia, Matti Seiroa ja Janne Kontalaa. Kahden vuoden kuluttua Pasi pääsi pelaamaan mestaruussarjaa, mikä kehitti nuorta pelaajaa. Seuraava merkittävä etappi oli valinta Suomen EM-joukkueeseen 1988. Seuraavana vuonna Pasi siirtyi Janne Kontalan kanssa pelaamaan Ruotsiin, missä kului kolme vuotta. Ruotsin lisäksi hän on pelannut Tanskassa ja Saksassa. Ensimmäisen Suomen mestaruuden miesten kaksinpelissä Pasi Valasti saavutti 1991. Mestaruuksia kertyi kaksinpelissä yhdeksän, viimeisin vuodelta 2009. Uran parhaaksi voitoksi jäi ruotsalaisen Erik Lindhin kukistaminen vuoden 1991 Wega-Maljassa. Lindh oli tuohon aikaan maailmanlistalla sijalla 7. Pasi on SE-mies miesten kaksinpelin finaalinmäärässä, sillä urallaan hän pelasi SM-loppuottelussa yhteensä peräti 19 kertaa. Valastin vahvuus oli erittäin vahva rysty, jota

¹⁹ Pöytätennis 1/1989, 2/1997; Uma SPTLa hallituksen pk. 11.11.1986 ja liitteet, 3.10.1988; Pöytätennis 1/1989; Esko Heikkisen tiedonanto.

parempi löytyi kuitenkin kerran: ”Ruotsalaista Peter Karlssonia vastaan olin huonompi rystypelissäkin, vaikka yleensä pärjäsin siinä hyvin ketä vastaan tahansa.”²⁰

Pöytätennisliiton puheenjohtajanakin toiminut Peter Eriksson pelasi aikanaan sekä pöytätennistä että squashia. Poika Linus kulki isän mukana halleilla jo aivan pikkupojasta, mutta aloitti oman pöytätennisuransa vasta 9-vuotiaana Ruskeasuon hallissa. Linus kehittyi nopeasti ikäluokkansa parhaaksi suomalaispelaajaksi. Hän voitti yhteensä kuusi miesten kaksinpelin Suomen mestaruutta. Näistä viisi tuli peräjälkeen, mikä nostaa Linuksen Jarmo Jokisen rinnalle perättäisten mestaruuksien ennätysmiehenä. Parhaana yksittäisenä saavutuksenaan Linus pitää USA:n avointen mestaruuskilpailujen alle 18-vuotiaiden voittoa. Sitä pidettiin tuolloin epävirallisena MM-kisana. Erikssonin tavaramerkki oli hyvän syötön päälle rystynurkasta lyöty kova kämmen. Linus pelasi urallaan sarjapelejä Suomen lisäksi Saksassa, Belgiassa ja Ruotsissa, jossa hän asui seitsemän vuotta. Mieleenpainuvinta pöytätennisaikaa olivat pelit Belgian Charleroissa yhdessä maailmantähtien Peter Karlssonin ja Lo Chuen Tsungin kanssa. Kotihallissa oli parhaimmillaan 3 000 katsojaa ja kaikki eivät edes mahtuneet sisään. Saksan Grenzaussa pelikaverina oli puolalainen huippupelaaja Andrzej Grubba ja tukholmalaisessa Ängbyssä todelliset lajilegendat Mikael Appelgren ja Jan-Ove Waldner. Myös Linuksen sisarukset Janira, Pinja, Paju ja Pihla ovat pelanneet pöytätennistä edustustasolla. Yhdessä Aki Kontalan kanssa Eriksson muodosti Suomen kaikkien aikojen parhaan nelinpeliparin. Kaksikko voitti miesten nelinpelin SM-kullan ennätyselliset 11 kertaa. Näistä peräti yhdeksän tuli perättäisinä vuosina.

Katja Kohonen (o.s. Nieminen) aloitti pöytätenniksen 12-vuotiaana Hiekkaharjun koulussa ja nuorisotalolla 1982. Ura jatkui Tikkurilan kaarihallissa TIP-70:n riveissä Simo Pokin valmennuksessa. Hän kehittyi nopeasti maan huipulle ja voitti jo 1986 Sonja Grefbergin kanssa naisten nelinpelin Pohjoismaiden mestaruuden. Samana vuonna hän oli niin ikään Sonjan kanssa nelinpelin pronssilla Ruotsin avoimissa mestaruuskilpailuissa. Jälkimmäistä Katja pitää uransa huippusaavutuksena. Sen rinnalle nousevat ennätysmäiset 13 naisten kaksinpelin SM-kultaa vuosina 1988–2013. Näistä mieleen jäi erityisesti ensimmäinen, kun hän kukisti Sonja Grefbergin kotikisoissaan Tikkurilan Urheilutalolla. Myös Bundesliigapelit Winterverbissä ja Ruotsin mestaruussarjan voitto Spårvägenin riveissä ovat mieleenpainuvia tapahtumia.

²⁰ Pöytätennis 4/1999.

”Bundesliigadebyytti saksalaisen maailmanhuipun Jie Schöppin rinnalla nelinpelissä oli aikamoinen kokemus. Alkuun tuntui, etten osaa edes syöttää.”

Anni Bölenius (o.s. Komulainen) aloitti pöytätennisuransa 1970-luvun puolivälissä ”roikkumalla salilla” jo viisivuotiaana, kun isä Teuvo Komulainen piti harjoituksia Padasjoen Yrityksen junioreille yläasteen liikuntasalissa. Muistikuviiin kuuluvat todella painavat harmaat Stiga Expert -pöydät, joita juniorit eivät saaneet yrittää siirrellä lainkaan. Pöytätennikseen innostuneella kunnanjohtajalla oli ”pingishuone” myös kotonaan. Siellä Annikin ehti harjoitella isosiskonsa ja -veljensä kanssa. Minna-sisko pelasi aikanaan juniorimaajoukkueissa. Annin uran paras saavutus on Hong Kongin Chan Tan Lui kukistaminen vuoden 1993 MM-kilpailuissa Göteborgissa. Kiinasta muuttanut hongkongilainen oli tuohon aikaan maailmanlistalla yhdeksäntenä, joten voitto oli lähes sensaatiomainen. ”Sattui päivä, jolloin kaikki kovat lyönnit napsahdivat pöytään aluksi hieman ylimielistä vastustajaa vastaan.” Jo 1986 Lyckselen pingislukioon Ruotsiin muuttanut Bölenius voitti naisten kaksinpelin SM-kullan viidesti. Mieleenpainuvimmaksi muistoksi kovalyöntiselle padasjokiselle jäi kuitenkin Ruotsin naisten mestaruussarjan voitto 1999. ”Öron SK:lla oli loukkaantumisia. Lähdin pienen harjoittelun jälkeen peleihin kymmenen vuoden tauon jälkeen ja lähes suoraan äitiyslomalta. Halli oli täynnä ja tunnelma poikkeuksellisen hieno. Vastaavaa en kokenut ennen enkä jälkeen.” Myös Böleniuksen lapset ovat pelanneet pöytätennistä. Tytär Sanna-Mari ehti edustaa Suomea juniorimaajoukkueissa.

2000-luku: Mika Räsänen

2000-luvun pöytätennisnimiin kuuluu liiton nykyinen toiminnanjohtaja Mika Räsänen. Koulun pihalla oli pöytätennispöytä, jota koululaiset käyttivät välituntipeleihin. Mika pääsi näin harrastamaan tuttua lajia sillä hänen isänsä pelasi pöytätennistä ja sai poikansakin välillä mukaan. Pääasiassa Mika harrasti kuitenkin jalkapalloa, kunnes siinä tuli syksyllä 1987 tauko. Isä houkutteli poikansa PTS-60:n harrastelijakisoihin, joissa Mika pärjäsi hyvin. Kipinä lajiin syttyi. Alkuvaiheen innostajia ja opettajia isän lisäksi oli erityisesti tekniikkaa opettanut Gunnar Malmberg. Mika oppi myös seuraamalla parempien pelaajien otteluita. Maajoukkueeseen pääsyn myötä Mika Pyykön säännöllisesti pitämät leirit kehittivät. Myöhemmin taidot ovat karttuneet Saksan sarjoissa.

Tähtihetkekseen Mika nostaa miesten kaksinpelin ensimmäisen Suomen mestaruuden 2004 monen vuoden yrittämisen jälkeen.²¹

²¹ Pöytätennis 1/2008, 18.